

29924 Toezichtsverslagen AIVD en MIVD

Nr. 283 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2025

Op 12 november 2024 heeft uw Kamer de motie van het lid Van Nispen (SP) (Kamerstuk 29 924, nr. 268) aangenomen inzake het doen van onafhankelijk, historisch onderzoek naar de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). Met deze brief informeer ik u over de uitvoering van deze motie.

Ik hecht grote waarde aan onafhankelijk en wetenschappelijk onderzoek, ook naar de geschiedenis van de BVD. Dit is dan ook een belangrijke reden om in de afgelopen jaren een groot aantal BVD-dossiers over te brengen naar het Nationaal Archief. Dit maakt grondig en gericht onderzoek mogelijk, en stelt onderzoekers in staat de in de archiefstukken vervatte informatie in hun historische context te plaatsen en hierover te publiceren. Meerdere van deze bij het Nationaal Archief berustende BVD-dossiers vormen tevens de basis voor de reeks journalistieke artikelen waaraan in de motie wordt gerefereerd.

Het belang dat ik hecht aan onafhankelijk, geschiedkundig onderzoek blijkt daarnaast uit het aanstellen van een historisch adviseur bij de AIVD tot wiens taken het stimuleren en faciliteren van historisch-wetenschappelijk onderzoek door derden naar de geschiedenis van de (voorlopers van) de AIVD behoort.

Ik neem mij voor een Nederlandse universiteit opdracht te verstrekken om onafhankelijk onderzoek te doen met betrekking tot de vraag op welke wijze de BVD handelde ten opzichte van personen die behoorden tot bepaalde maatschappelijke groepen die in de naoorlogse jaren bijzondere beschermenswaardigheid toekwam, zoals oud-verzetsstrijders, overlevenden van de vernietigingskampen en degenen die politiek werden vervolgd in landen met een repressief regime (in het bijzonder Indonesië midden jaren zestig). Onderdeel van dit onderzoek betreft de herkomst van schriftelijke bronnen waarop de BVD zich baseerde in zijn onderzoeken naar personen die tot dergelijke groepen behoorden.

Bij mijn keuze voor deze invulling van het onderzoek heb ik mij gebaseerd op in de motie genoemde thema's. Vanzelfsprekend kiest de universiteit zijn eigen wetenschappelijke insteek en zal deze ten behoeve van het onderzoek alle medewerking van de AIVD krijgen, waaronder inzage in bij de AIVD berustende

archiefstukken. Archiefstukken die berusten bij de AIVD en naar welke in het onderzoek zal worden verwezen, zullen openbaar worden gemaakt voor zover de Wiv 2017 daartoe de mogelijkheid biedt. Mijn voornemen is om het onderzoek dit najaar van start te laten gaan.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark